

<https://doi.org/10.15407/socium2022.02.181>
УДК 303.62

Creative Commons Attribution 4.0 International

Демчук В.С., координатор проекту U-Report, ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”, вул. Панаса Мирного, 26, Київ, 01011, Україна, email: valiademchuk18@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1022-0843>,

Буряк Д.І., асистент проекту U-Report, ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”, вул. Панаса Мирного, 26, Київ, 01011, Україна, email: karubamid26@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4555-1167>

ДАЙДЖЕСТ ОПИТУВАНЬ U-REPORT: II КВАРТАЛ 2022 Р. (ЗАЙНЯТИСТЬ МОЛОДІ ПІД ЧАС ВІЙНИ, МОЛОДЬ ЛЬВІВЩИНИ У ВОЄННИЙ ЧАС)

Показано результати опитувань інноваційного молодіжного проекту U-Report за квітень – червень 2022 р.: зайнятість молоді під час війни, молодь Львівщини у воєнний час.

Ключові слова: U-Report, думка молоді, зайнятість молоді, війна, безпека, волонтерство.

Demchuk V.S., U-Report project coordinator, NGO “Ukrainian Institute for Social Research after Olexander Yaremenko”, 26, Panasa Myrnoho Str., Kyiv, 01011, Ukraine, email: valiademchuk18@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1022-0843>,

Burak D.I., U-Report project assistant, NGO “Ukrainian Institute for Social Research after Olexander Yaremenko”, 26, Panasa Myrnoho Str., Kyiv, 01011, Ukraine, email: karubamid26@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4555-1167>

DIGEST OF U-REPORT SURVEYS: 1ST QUARTER OF 2022 (YOUTH EMPLOYMENT DURING THE WAR, YOUTH OF LVIV REGION DURING THE WAR)

The paper presents the results of surveys of the innovative youth project U-Report for April– June 2022: youth employment during the war, the youth of Lviv region during the war.

Keywords: U-Report, youth opinion, youth employment, war, safety, volunteering.

Громадська організація “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка” спільно з Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні реалізовує глобальний молодіжний проєкт U-Report (“Ю-Репорт”)¹.

Проєкт U-Report – інтерактивний інструмент для проведення щотижневих актуальних опитувань серед підлітків і молоді через Facebook Messenger, Telegram, Viber. Результати опитувань використовуються в діяльності урядових установ, громадських об’єднань і міжнародних організацій.

¹ Приєднатися до U-Report можна за допомогою Telegram/Facebook/Viber, написавши “СТАРТ” на бот/сторінку UReportUkraine/U-Report Ukraine. Інформацію про проєкт і результати досліджень можна знайти за посиланнями: www.facebook.com/ureportukraine та www.ukraine.ureport.in

© Демчук В.С., Буряк Д.І., 2022

Сьогодні U-Report реалізується у 89 країнах світу та налічує понад 16 млн учасників.

В Україні кількість U-репортерів становить більше ніж 92 000 осіб і постійно зростає. За 5 років існування проекту команда U-Report запустила понад 178 опитувань на актуальні теми для молоді та провела більше ніж 400 презентацій і тренінгів по всій Україні.

U-Report – простий спосіб молоді донести свою думку до осіб, які приймають рішення. У попередніх публікаціях можна ознайомитися з думкою молоді щодо технологій, що зберігають здоров'я, освіти [1], креативного потенціалу молоді [2], навчання й роботи під час пандемії [3] та безпеки молоді під час війни [4]. У цій публікації знайомимо читачів з новими результатами опитувань U-репортерів.

Опитування “Зайнятість молоді в умовах війни”. Опитування проводилось 11–19 квітня 2022 р. спільно з Програмою USAID “Конкурентоспроможна економіка України”. У ньому взяли участь 3915 U-репортерів віком 20–35 років. Внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації в Україні, яка почалась 24.02.2022 р., ми хотіли віддати перевагу потребам молоді та сформуванню конкретних програм від державних органів і міжнародних партнерів для ефективного навчання та майбутнього працевлаштування молоді.

Через війну молодь, як і інші групи населення, відчула на собі колосальні зміни у всіх сферах життя, тому зараз вона адаптується до нових умов. За результатами опитування, перебувають у постійному місці проживання в Україні з початку війни 45,7% респондентів; тимчасово змінили поточне місце проживання в межах України – 26,2%, тимчасово оселились в іншій країні – 15,6%, повернулись до свого постійного місця проживання – 3,9% (рис. 1).

Рис. 1. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Назвіть, будь ласка, Ваше поточне місце проживання?”, N = 3195, %

За розподілом за статтю, через зрозумілі причини, жінок, що тимчасово оселились в іншій країні, істотно більше, ніж чоловіків (18,6% та 6% відповідно). За віком, чим менші респонденти, тим більше з них перебувають за кордоном: 20–21 рік – 20,2%; 22–23 роки – 17,6%; 24–25 років – 14,2%; 26–28 років – 13,8%; 29–35 роки – 11,1%.

За макрорегіонами також є відмінності, адже у регіонах, де не ведуться активні бойові дії, частка респондентів, які перебувають у постійному місці проживання, є більшою: 65,2% U-репортерів із Заходу, з Центру – 58,7%; Півдня – 52,4%; Півночі – 39,4%; Сходу – 30,9%, Києва – 27,1%. Найбільше респондентів тимчасово змінили поточне місце проживання в межах України з таких регіонів: Києва – 41,2%, Сходу – 41,1%, Півночі – 31,1%.

Більшість респондентів (76,3%) були працевлаштовані до війни, N = 3878. Чим старшими є респонденти, тим більшу частку становлять працевлаштовані: 20–21 рік – 57,7%; 22–23 роки – 75,1%; 24–25 років – 82,7%; 26–28 років – 83,2%; 29–35 років – 84,3%.

Респонденти, які були працевлаштовані до війни, були зайняті у таких сферах: освіта, наука, культура – 20,8%; сфера послуг – 17,8%; IT-сфера – 15,2%; державна служба та органи самоврядування – 6,9%; медицина/фармацевтика – 6,6%; матеріальне виробництво – 6,1%; медіа/реклама/ЗМІ – 4,8%; фінанси – 4,3%; маркетинг/менеджмент – 4,0%; інше – 13,0% (рис. 2).

Рис. 2. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “В якій сфері Ви були працевлаштовані?”, N = 2882, %

До найпоширеніших сфер зайнятості серед чоловіків належать: ІТ-сфера – 24,5%, сфера послуг – 13,4%, освіта та наука – 8,7%; у жінок: освіта на наука – 20,2%, ІТ-сфера – 12,2%, сфера послуг – 11,1%.

За макрорегіонами найпоширенішими сферами зайнятості є: на Заході, Сході, у м. Києві – ІТ-сфера (16,4%, 16,9% та 18,7% відповідно); у Центрі, Півночі та Півдні – освіта та наука (22,8%, 20,1% та 20,5% відповідно).

Не є власниками бізнесу/ФОПу/стартапу і не планують відкривати 52,2% U-репортерів; не є власниками, проте мають ідею – 25,5%; мають свій бізнес/ФОП/стартап, який був створений до війни – 14,4%, планують відкрити після закінчення війни – 7,2%. За віком, розподіл відповідей U-репортерів, які мають свій бізнес/ФОП/стартап, що був створений до війни, є таким: 20–21 рік – 8,2%; 22–23 роки – 11%; 24–25 років – 16,4%; 26–28 років – 18,6%; 29–35 років – 19,4%. Чим старшими є респонденти, тим більшою є частка осіб, які є власниками бізнесу. За статтю, частка чоловіків, які є власниками бізнесу/ФОПу/стартапу, що був створений до війни, становить – 19,7%, жінок – 12,7%. Респонденти, що є власниками бізнесу, зайняті переважно у сфері надання послуг населенню, послуг для бізнесу та ІТ – 72%, N = 1771.

Війна вплинула на всі сфери життя українців: продовжили попередню діяльність – 49,6%; втратили роботу – 20,3%; продовжили навчання – 18,8%; розпочали волонтерську діяльність (зокрема, благодійність) – 15%; знайшли роботу – 3,2%; поповнили лави ЗСУ/ТрО – 2,6%; інше – 6,6% (рис. 3).

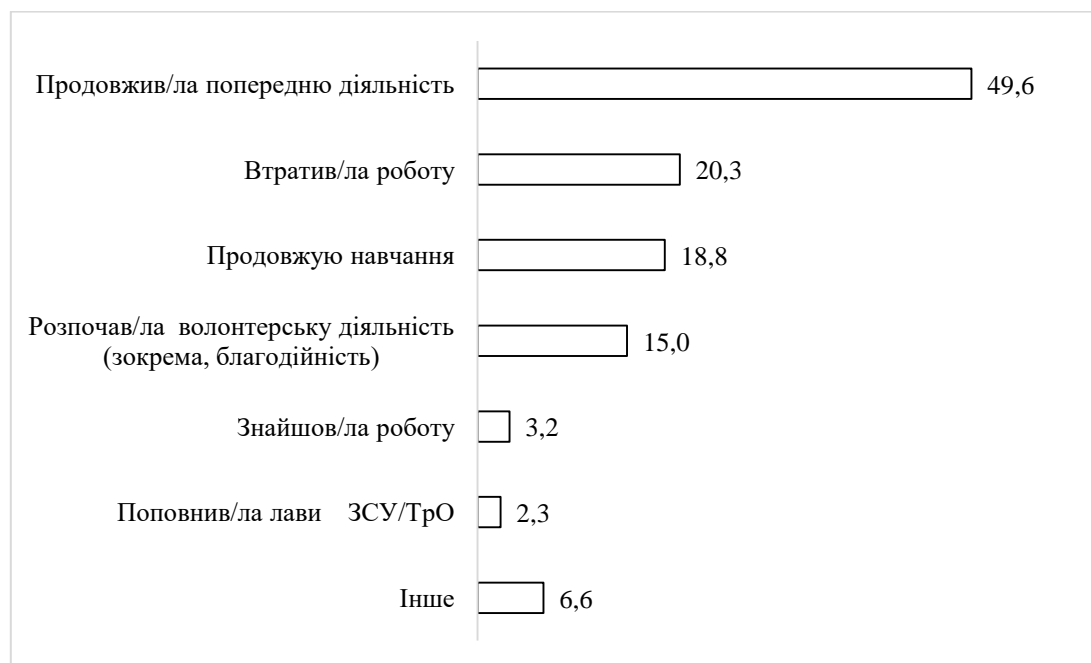

Рис. 3. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: "Як війна вплинула на Вашу діяльність?", N = 3629, %

За статтю, істотною є різниця в альтернативі поповнити лави ЗСУ/ТрО: чоловіки – 8,1%, жінки – 0,4%. За макрорегіонами, продовжують попередню діяльність на Заході – 54,8% респондентів, у Центрі – 55,4%, на Півночі – 46,2%, Сході – 42,5%, Півдні – 39,6%, у м. Києві – 50,3%.

Змінити сферу роботи у майбутньому, зокрема для відбудови України, хотіли б 39% опитаних; ще не знають – 38,4%, не хотіли б – 22,6% (N = 3629). За гендерно-віковим розподілом значних відмінностей не виявлено. Найбільше U-репортерів, які хотіли б змінити сферу роботи, зокрема для відбудови держави, з Півдня – 46,8%, Заходу – 40%.

Для респондентів, які хотіли б змінити сферу роботи у майбутньому, зокрема для відбудови України, потрібна інформація про галузі, що потребують молодих спеціалістів – 41,7%; затребуваність певної спеціальності на ринку праці – 30,9%; державні та грантові програми для отримання додаткової освіти – 29,1% (рис. 4).

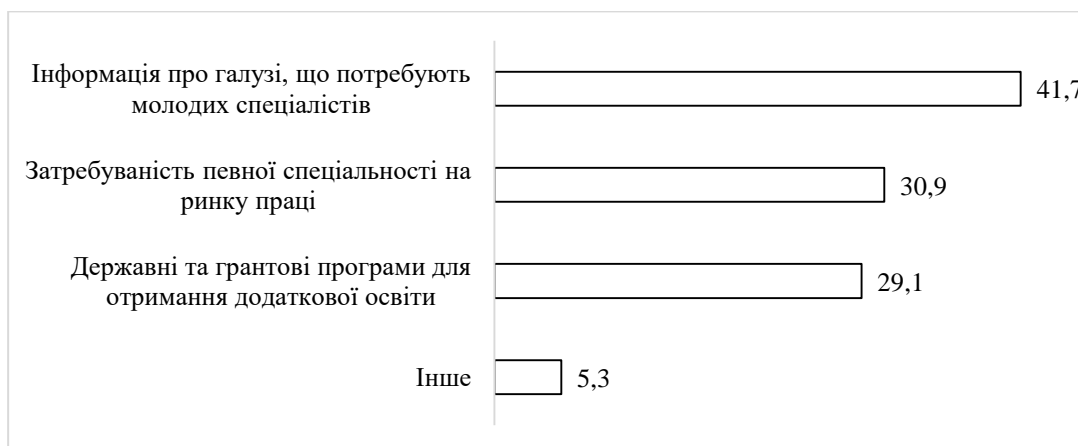

Рис. 4. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: "Що Вам потрібно для того, щоб змінити сферу зайнятості, зокрема для відбудови України?", N = 1387, %

Серед респондентів, які не хотіли б змінити сферу зайнятості, зокрема для відбудови країни, ключовими причинами цього стали: задоволеність поточною роботою – 71,4%; нестача компетентностей для зміни сфери діяльності – 12%, неактуальність такого рішення – 6,7%, а також зосередженість на інших справах (волонтерство, військова служба тощо) – 5,5%, N = 811. За гендерно-віковим розподілом та за макрорегіонами істотних відмінностей не виявлено.

Отже, за результатами опитування, 45,7% респондентів перебувають у постійному місці проживання в Україні з початку війни. Більшість опитаних (76,3%) були працевлаштовані до війни. Найпоширенішими сферами працевлаштування U-репортерів є: освіта, наука, культура – 20,8%, сфера послуг – 17,8%, IT-сфера – 15,2%. Війна вплинула на діяльність респондентів таким чином: продовжили попередню діяльність – 49,6%; втратили роботу – 20,3%; продовжили навчання – 18,8%; розпочали волон-

терську діяльність (зокрема, благодійність) – 15%; знайшли роботу – 3,2%; поповнили лави ЗСУ/ТрО – 2,6%; інше – 6,6%. На запитання: “Чи хочете Ви у майбутньому змінити сферу роботи, зокрема для відбудови України?” ствердно відповіли 39% опитаних. Для цього респондентам потрібно знати інформацію про галузі, що потребують молодих спеціалістів – 41,7%; затребуваність певної спеціальності на ринку праці – 30,9%; державні та грантові програми для отримання додаткової освіти – 29,1%.

Опитування “Молодь Львівщини у воєнний час”. Опитування проводилося 18–24 травня 2022 р. у партнерстві з Комісією з питань молоді та спорту Львівської обласної ради, Управлінням молоді та спорту Львівської ОВА, Львівським обласним молодіжним центром, Молодіжною радою при Добросинсько-Магерівській сільській раді. У ньому взяли участь 494 U-репортери віком 13–34 роки. Метою опитування було проаналізувати настрої молоді щодо їх становища у період війни, результати якого будуть використані у формуванні нової програми розвитку молодіжної політики Львівщини.

Серед потреб, які є найнеобхіднішими під час воєнного стану, про психологічну підтримку зазначили 35% респондентів; фінансову підтримку – 29,1%; підтримку щодо працевлаштування – 28,5%; допомогу з профорієнтацією та пошуком ЗВО для вступу – 8,7%; сприяння у пошуку гуманітарної допомоги – 4%, юридичну підтримку – 3,6% (рис. 5).

За гендерним розподілом, найбільша різниця зафіксована у показнику “Психологічна підтримка”, у ній є потреба серед 23,3% чоловіків і 38,1% жінок. Водночас нічого не потребують 25,2% чоловіків і 19,2% жінок.

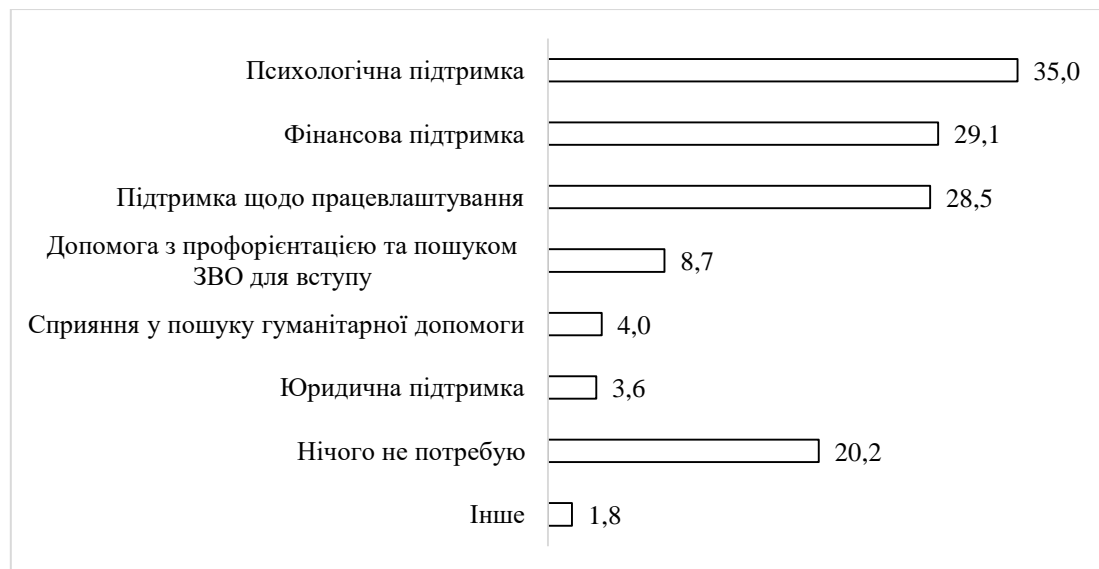

Рис. 5. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Які потреби під час воєнного стану для Вас є найнеобхіднішими?”, N = 494, %

На запитання: “Яким видом діяльності Ви займаєтесь”, N = 473, респонденти відповіли: працюю – 52,2%; здобуваю освіту – 29,2%; займаюсь волонтерством – 22,4%; допомагаю ЗСУ – 13,1%; займаюся гуманітарною та координаційною діяльністю ВПО – 7,8%; інше – 7,2%. Чим старшими є респонденти, тим збільшується показник осіб, які працюють: 18–19 років – 25,0%; 20–24 роки – 57,2%; 25–34 роки – 68,2%. Водночас, чим молодшими є респонденти, тим більше вони залучені до волонтерської діяльності: 25–34 роки – 17,5%, 20–24 роки – 21,8%, 18–19 років – 22,5%, 14–17 років – 40%.

Після повномасштабного вторгнення більшість людей долучилися до волонтерської діяльності. Відповідаючи на запитання: “До якого виду волонтерської діяльності Ви залучалися з початку війни?”, N = 461, найбільше респондентів зазначили, що переказують кошти на потреби армії – 74,8%; ведуть інформаційну війну у соціальних мережах – 38,2%; допомагають внутрішньо переміщеним особам – 33,0%; виготовляють матеріали, необхідні для оборони – 19,1%, працюють у гуманітарному хабі – 18,9%; надають психологічну допомогу людям, які цього потребують – 5,4% (рис. 6). Чим старшими є респонденти, тим більший відсоток осіб, які здійснюють переказ коштів на потреби армії: 14–17 років – 56%; 18–19 років – 71,8%; 20–24 роки – 75,6%; 25–34 роки – 80,5%. За гендерним розподілом перекази коштів більше здійснюють жінки (76,5%), ніж чоловіки (69,5%).

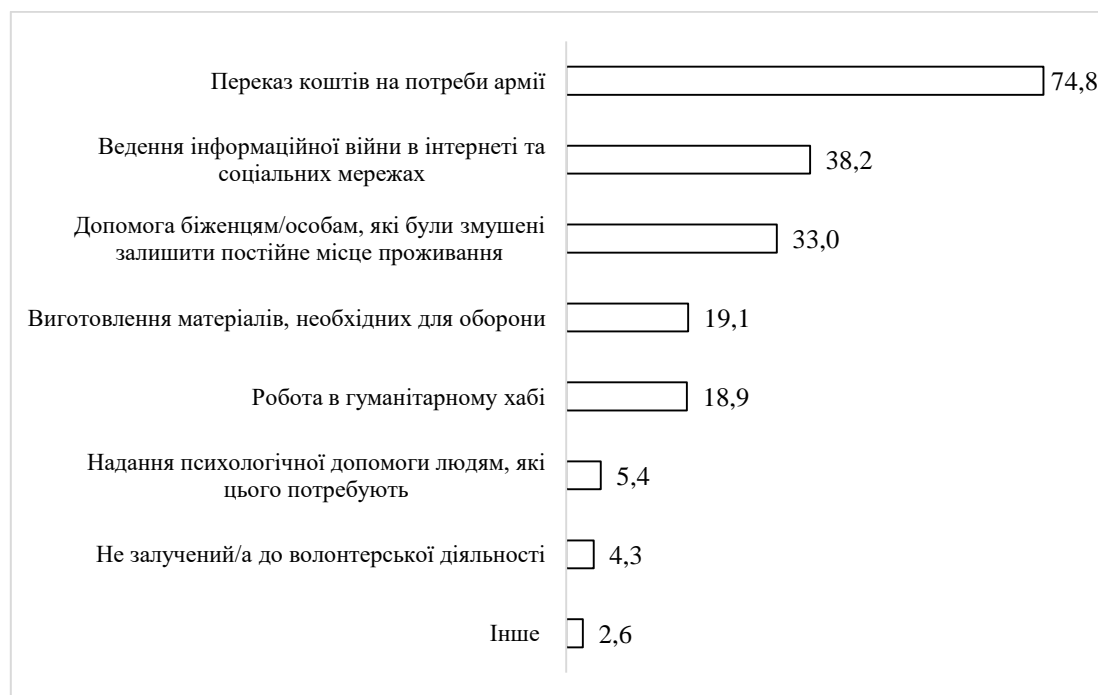

Рис. 6. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “До якого виду волонтерської діяльності Ви залучалися з початку війни?”, N=461, %

Для багатьох людей змінилися життєві пріоритети, тому найважливішими напрямами діяльності для молоді зараз є: життєво необхідні навички (надання першої медичної допомоги тощо) – 47,5%, просвітницька діяльність – 42,5%; підтримка волонтерів – 37,8%; психологічна підтримка – 35,6%; підтримка молодіжної інфраструктури – 19,0% (рис. 7). За віковим розподілом, показник “підтримка молодіжної інфраструктури” має меншу прихильність у старших респондентів: 14–17 років – 29,5%; 18–19 років – 33,3%; 20–24 роки – 18,4%; 25–34 роки – 12,9%. Водночас серед жінок підтримка розвитку життєво необхідних навичок є вищою та становить 51,7%, у чоловіків – 29,3%.

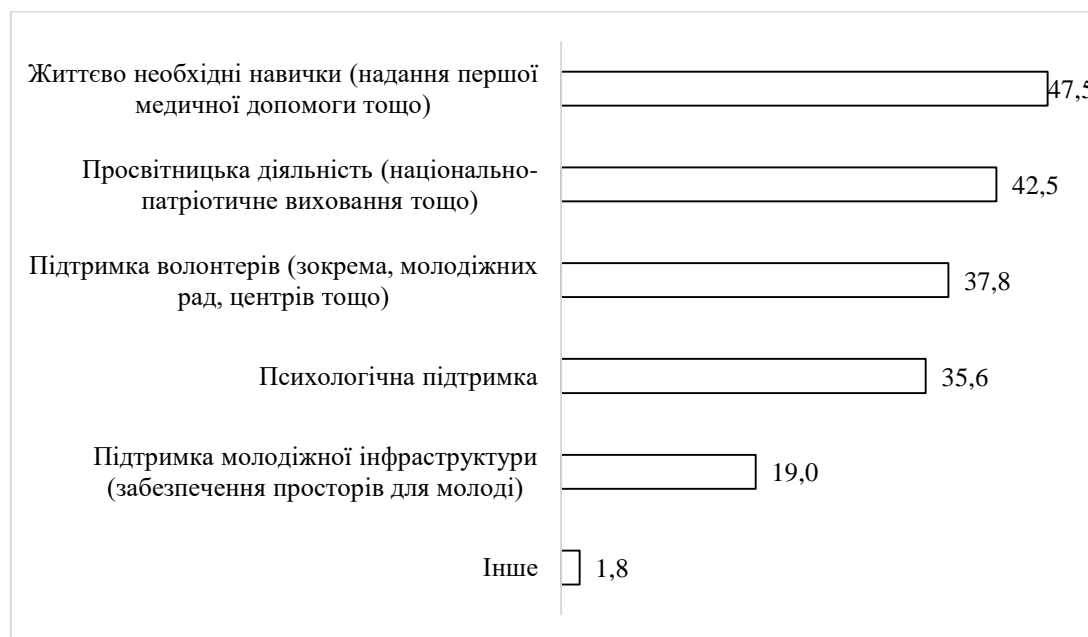

Рис. 7. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Які, на Вашу думку, напрями діяльності для молоді нині є найважливішими”, N = 447, %

Незважаючи на війну в країні, 44% респондентів зазначили, що відвідали б культурні заходи у нинішній час, волонтерські – 37,5%, соціальні – 32,3%, просвітницькі – 31,2%, наукові – 21,2%, профорієнтаційні – 20,1%, спортивні – 16,0%, інше – 1,6%, N = 443.

Старші респонденти менш зацікавлені в профорієнтаційних заходах: респонденти віком 14–17 років становлять 36,4% зацікавлених; 18–19 років – 20,5%; 20–24 роки – 21,0%; 25–34 роки – 13,7%. Інтерес до культурних проєктів, найбільше зафіксований у чоловіків і жінок на рівні 37,4% та 45,5% відповідно. У жінок вищий, ніж у чоловіків, інтерес до просвітницьких (32,9% та 24,2% відповідно) та соціальних (35,7% і 17,6% відповідно) проєктів. Чоловіки зацікавлені більше, ніж жінки, у спортивних (27,5% і 12,75% відповідно) та наукових (25,3% і 20,5% відповідно) проєктах.

На думку молоді, основним кроком у післявоєнний час з боку органів місцевого самоврядування має стати сприяння у зайнятості та самозайнятості, так стверджує 61,1% респондентів; 31,5% зазначили, що це має бути сприяння забезпеченню житлом молоді; 24,9% – ресурсна підтримка молодіжних організацій; 23,5% – підтримка молодих сімей; 22,6% – фінансова підтримка та преміювання молоді (рис. 8).

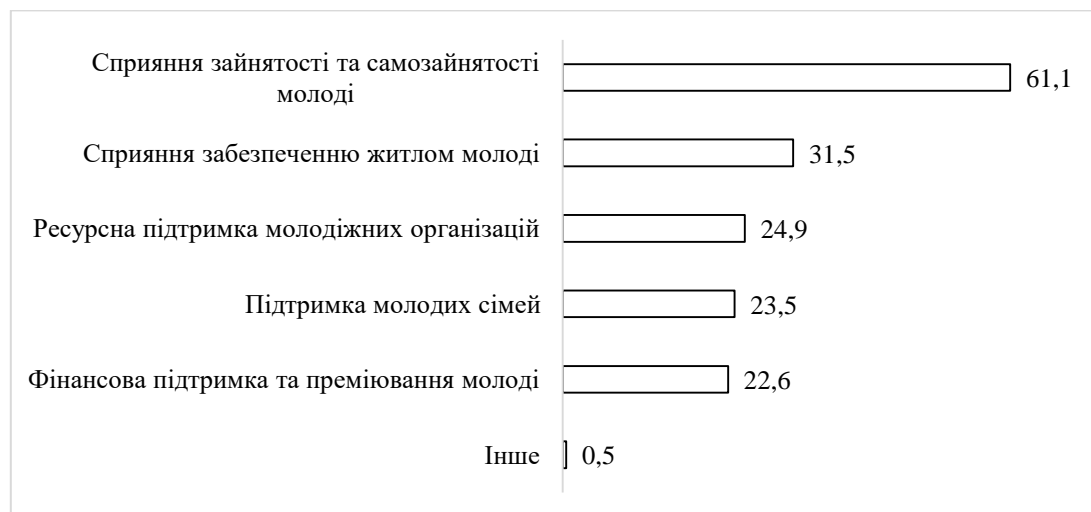

Рис. 8. Розподіл відповідей U-репортерів на запитання: “Які першочергові кроки у післявоєнний час повинні зробити органи місцевого самоврядування для підтримки молоді?”, N = 429, %

Зі зростанням віку респондентів, значно зменшується інтерес до ресурсної підтримки молодіжних організацій. Якщо серед респондентів віком 14–17 років цей показник становить 55,0%, то згодом фіксується спадна тенденція: 18–19 років – 43,2%; 20–24 роки – 23,1%; 25–34 роки – 14,6%. У старших респондентів зменшується зацікавленість до фінансової підтримки та преміювання. Тому молодь віком 14–17 років висловила свою зацікавленість на рівні 30,0%; 18–19 років – 32,4%; вже згодом, зафіксований спад зацікавленості: респонденти віком 20–24 роки мають підтримку на рівні 22,1%; віком 25–34 роки висловили свою зацікавленість на рівні 18,8%.

Щодо своїх майбутніх планів, респонденти висловили свої думки наступним чином: продовжити навчатися/працювати в своєму регіоні – 78,4%; планують поїхати навчатися/працювати за кордон – 10,1%; мають плани поїхати працювати або навчатися до іншого регіону – 8,0%.

З віком спостерігається тенденція, що молодь планує продовжити своє життя у рідному регіоні. Серед молоді віком 14–17 років цей показник становить 60%; 18–19 років – 83,8%; 20–24 роки – 77,1%; 25–34 роки – 84,0%.

Отже, за результатами опитування, для молоді Львівщини необхідними потребами в умовах воєнного стану є: психологічна підтримка – 35,0% респондентів. Незважаючи на бойові дії, понад половину молоді працюють (52,2%) та продовжують навчання

(29,2%). Молодь Львівщини активно долучається до волонтерських процесів. Так, 74,8% опитаних здійснюють перекази коштів на потреби армії, 38,2% ведуть інформаційну війну в соціальних мережах, а 33,0% допомагають особам, які змушені покинути свої домівки. Серед найважливіших напрямів діяльності, на думку молоді, є здобуття життєво необхідних навичок, зокрема, надання першої медичної допомоги, так стверджує 47,5% респондентів. Щодо планів на післявоєнний час, то першочерговим кроком з боку органів місцевої влади для більшості респондентів є сприяння зайнятості та самореалізації молоді (61,1%). Планують продовжити навчатися та працювати у своєму регіоні 78,4% респондентів.

Більше інформації щодо проекту U-Report і результатів інших досліджень можна знайти за посиланнями: www.facebook.com/ureportukraine та www.ukraine.ureport.in. Якщо Ви маєте пропозиції щодо опитувань або пріоритетних тем, які стосуються діяльності Вашої організації та з приводу яких U-Report може провести діалог з великою кількістю молоді України, будь ласка, звертайтеся за телефоном +38(097) 319-70-53 (Валентина Демчук), +38(063) 200-23-11 (Дмитро Бурак) або email: ureport.ukraine@gmail.com.

Список використаних джерел

1. Людоговська К.В., Бурак Д.І. Дайджест опитувань U-Report: IV квартал 2021 р. (громадські ініціативи, вплив пандемії COVID-19 на практики дитинства, участь молоді в екологічних ініціативах). *Український соціум*. 2021. № 4 (79). С. 204–215. <https://doi.org/10.15407/socium2021.04.204>
2. Людоговська К.В., Бурак Д.І. Дайджест опитувань U-Report: III квартал 2021 р. (екологія та використання пластикових пакетів, волонтерство, конфлікти в соцмережах). *Український соціум*. 2021. № 3 (78). С. 152–160. <https://doi.org/10.15407/socium2021.03.152>
3. Нестеренко С.О., Людоговська К.В. Дайджест опитувань U-Report: II квартал 2021 р. (стажування та працевлаштування, електронна демократія, соціальні мережі та медіаграмотність). *Український соціум*. 2021. № 2 (77). С. 214–224. <https://doi.org/10.15407/socium2021.02.214>
4. Демчук В.С. Дайджест опитувань U-Report: I квартал 2022 р. (національне кіно, цифрові професії, молодь в умовах війни: безпека та волонтерство, фінансова допомога). *Український соціум*. 2022. № 1 (80). С. 123–134. URL: <https://doi.org/10.15407/socium2022.01.123>

Отримано 10.06.22

References

1. Liudohovska, K.V., Burak, D.I. (2021). Digest of U-Report surveys: 4th quarter of 2021 (public initiatives, the impact of the COVID-19 pandemic on childhood practices, youth participation in environmental initiatives). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 4 (79), 204-215. <https://doi.org/10.15407/socium2021.04.204> [in Ukrainian]
2. Liudohovska, K.V., Burak, D.I. (2021). Digest of U-Report surveys: 3rd quarter of 2021 (ecology and use of plastic bags; volunteering; conflicts in social media). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 3 (78), 152-160. <https://doi.org/10.15407/socium2021.03.152> [in Ukrainian]
3. Nesterenko, Ye.O., Liudohovska, K.V. (2021). Digest of U-Report surveys: 2nd quarter of 2021 (internships and employment, electronic democracy, social media and media literacy). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 2 (77), 214-224. <https://doi.org/10.15407/socium2021.02.214> [in Ukrainian]
4. Demchuk, V.S (2022). Digest of U-Report surveys: 1st quarter of 2022 (youth employment during the war, youth of Lviv region during the war). *Ukr. socium – Ukrainian Society*, 1 (80), 123-134. <https://doi.org/10.15407/socium2022.01.123> [in Ukrainian]

Received on 10.06.22